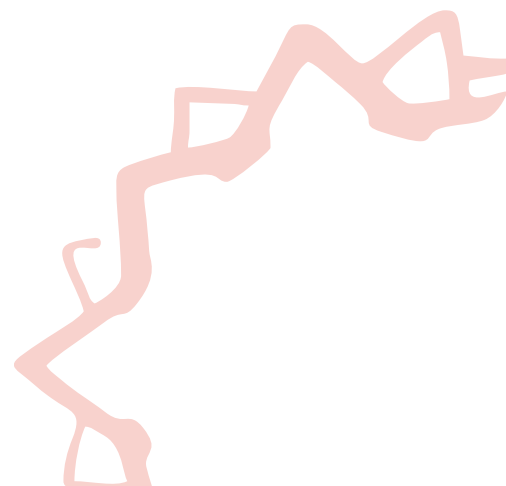

Figur 1 Trosvik barnehage

Forord

Å bidra til at alle barn får en god start i livet er den viktigste investeringen vi kan gjøre som samfunn. Barnehagen er det første og frivillige steget i et helhetlig utdanningsløp og legger grunnlaget for videre utvikling, læring, dannings og demokratisk deltakelse. God kvalitet i barnehagen er en forutsetning for at barn skal få en god start og gode muligheter videre i livet.

Fredrikstad kommune har felles mal for årsplan i de kommunale barnehagene. Hver barnehage utarbeider sin årsplan ut fra de fastsatte rammene. Disse rammene er i tråd med kravene som er beskrevet i barnehageloven med forskrifter. Årsplanen er et pedagogisk arbeidsredskap for ansatte i barnehagen og en dokumentasjon på barnehagens pedagogiske arbeid. Den bygger på FNs barnekonvensjon, Lov om barnehage, Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver samt den politisk vedtatte Plan for kvalitet i barnehagen. Planen følger opp Kommunedelplan for oppvekst 2021–2032, heretter kalt oppvekstplanen, som angir retningen for Fredrikstad kommunes oppvekstpolitikk i perioden fram mot 2032. Planhierarkiet er synliggjort i modellen. Fredrikstad kommune virksomheter har en felles visjon «Sammen løfter vi Fredrikstad», hvor verdiene inkluderende, ansvarlig og modig står sentralt og skal være gjeldende i arbeidet vårt.

Årsplanen er veiledende for ansatte i barnehagen og skal legges til grunn for barnehagens pedagogiske arbeid. Innholdet skal være gjenkjennbart i barnehagens praksis og gjenspeile de verdier og holdninger som alle ansatte skal bære med seg i møte med barn og foreldre. Barnehagen er en del av «laget rundt barnet», og et tett og godt samarbeid med foreldre er viktig for kvaliteten og for å skape helhet og sammenheng i barns hverdag.

Barnehagens årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen.

Lykke til med det gode samspillet med de yngste barna våre, enten du er ansatt eller forelder. Barnehagealderen er grunnmuren til livet.

Ønsker dere alle et godt barnehageår!

Gøril Pedersen Bjerknes
Etatsjef barnehageetaten

Innhold

1 Informasjon om barnehagen.....	3
2 Kvalitet i vår barnehage	3
2.1 Pedagogisk grunnsyn.....	3
2.2 Pedagogisk arbeid	4
2.3 Barnehages arbeid med satsningsområdene	5
3 Barnehagens formål og innhold.....	6
3.1 Omsorg.....	6
3.2 Lek, læring og danning.....	6
3.3 Medvirkning	7
3.4 Barnehagens leke- og læringsmiljø	8
3.5 Alle skal ha det trygt og godt.....	12
4 Barnehagens arbeidsmåter	13
4.1 Planlegging, dokumentasjon og vurdering.....	13
4.2 Fagområder.....	14
4.3 Digital praksis i barnehagen.....	14
4.4 Progresjon i barnehagen.....	15
5 Overganger	17
5.1 Overgang hjem-barnehage	17
5.1.2 Oppstart i barnehagen	17
5.2 Overganger innad i barnehagen	17
5.3 Overgang til skole og SFO.....	18
6 Foreldresamarbeid og foreldremedvirkning.....	19
7 Bærekraft, mat og helse = livsmestring.....	21
Kildehenvisning	23

1 Informasjon om barnehagen

Velkommen til Trosvik barnehage

Rett ved Trosvik skole ligger vår barnehage. Vi er i år 97 barn fordelt på 4 avdelinger og en stor base med femåringer i eget bygg med 27 femåringer. Vi ligger godt plassert inne i ett boligområde, med lett vei til butikker og buss. Vi har mange utfluktsmuligheter til alle parkene rundt oss. Og når beina er sterke nok så går de til skogen ved Kvernhuset ungdomsskole. Vi har 3 flotte kasse-elsykler med plass til 6 barn i hver, så det hender vi også sykler en tur.

Vi har egen skog og fjell til å klatre på innenfor gjerdet. Vi er så heldige at vi kan låne skoleområdet, og Trosvikhallen er vår en time i uka.

I vår barnehage begynner barna på den avdelingen de skal følge til de slutter her (med noen få unntak). Vi har nemlig aldersinndelte grupper. Målet vårt er at de fleste ansatte på avdelingene skal følge helt til barna starter på skolen. Tanken bak dette er at vi på denne måten ivaretar vennskap og viktige relasjoner som skaper trygghet. Relasjonene oss imellom er avgjørende for at alle skal ha en fin dag i Trosvik barnehage.

I vår barnehage arbeider vi kontinuerlig og systematisk med å fremme et trygt og inkluderende barnehagemiljø, og med å oppdage, undersøke og forebygge alle former for krenkelser. Vi stopper krenkelser og følger opp med egnede tiltak helt til barna opplever at de har ett trygt og inkluderende miljø.

Vi har måltider som passer alle i vår barnehage. Vi serverer ikke kjøtt, men har mye fisk som pålegg og i varmretter. Vi bestreber oss på å ha så ren mat som mulig, og lager det meste med gode råvarer. Det er alltid frukt og grønt på bordet når det er mat.

Vi har ett aktivt Fau/SU som har etablert ett eget styre.

Trosvik barnehage er en praksisbarnehage og tar imot studenter fra Høyskolen i Østfold. Vi samarbeider med Nav og har voksne som søker arbeidserfaring. Vi har elever fra Glemmen, både voksne og ungdommer. Vi samarbeider med språkskolen og har voksne i språkpraksis hos oss. I tillegg har vi spesialpedagoger, pedagoger og fagarbeidere fra PPS som vi jobber tett sammen med, til barnets beste.

Mer informasjon om barnehagen finner dere på [Fredrikstad kommune - Trosvik barnehage](#) og i [Fredrikstad kommune - Vedtekter for Fredrikstad kommunes barnehager](#)

2 Kvalitet i vår barnehage

2.1 Pedagogisk grunnsyn

Pedagogisk grunnsyn omfatter ideene, oppfatningene, verdier, holdninger, menneskesyn og kunnskaper som ligger til grunn for våre pedagogiske valg og handlinger. Vårt pedagogiske grunnsyn er ikke uforanderlig, men endres i takt med ny forskning og kunnskap om barn og deres utvikling.

Hvordan vi i barnehagen tenker om og jobber med omsorg, lek, læring og danning henger tett sammen med vårt pedagogiske grunnsyn. Det er ikke rom for tilfeldig eller privat praksis, men våre avgjørelser og prioriteringer skal forankres og begrunnes ut fra et faglig ståsted hvor vi opptre som profesjonelle lagarbeider – som en del av «laget rundt barnet». I det

profesjonelle lagarbeidet anerkjennes det at de beste løsningene finnes i fellesskap med barn og foreldre, og på tvers av virksomheter, etater og profesjonsgrenser.

Plan for kvalitet, som er en operasjonalisering av oppvekstplanen beskriver det menneskesynet som er gjeldende for oss som jobber med barn i Fredrikstad kommune:

«Innenfor barnehage, skole og barne- og familietjenester ligger det til grunn at alle mennesker er like mye verdt, uavhengig av hva som ellers skiller oss. Dette beskriver et menneskesyn som er preget av respekt, menneskeverd og fokus på ressurser, muligheter og utvikling.»

«Det er også en del av vårt grunnleggende menneskesyn at barn lærer og utvikler seg i samspill med andre. Det er derfor en viktig del av en god oppvekst at alle barn er en del av et inkluderende barnehage- og skolemiljø.»

Vi som jobber i barnehage skal kontinuerlig reflektere over egen rolle i møte med barn og deres familie, og minne hverandre på at det er vi som er ansvarlig i disse møtene. I Fredrikstad kommune er teorien om den autoritative voksenrollen valgt som felles faglig rammeverk. Vi skal øve på den autoritative rollen i alle våre møter – med barna, familiene og med hverandre. Det er et mål at det skal jobbes for et autoritativt klima i virksomheten. Det handler om å oppnå god relasjonskvalitet på alle nivåer i barnehagen, samtidig som det kommuniseres og utøves tydelige og rettferdige normer og grenser i det daglige samspillet.

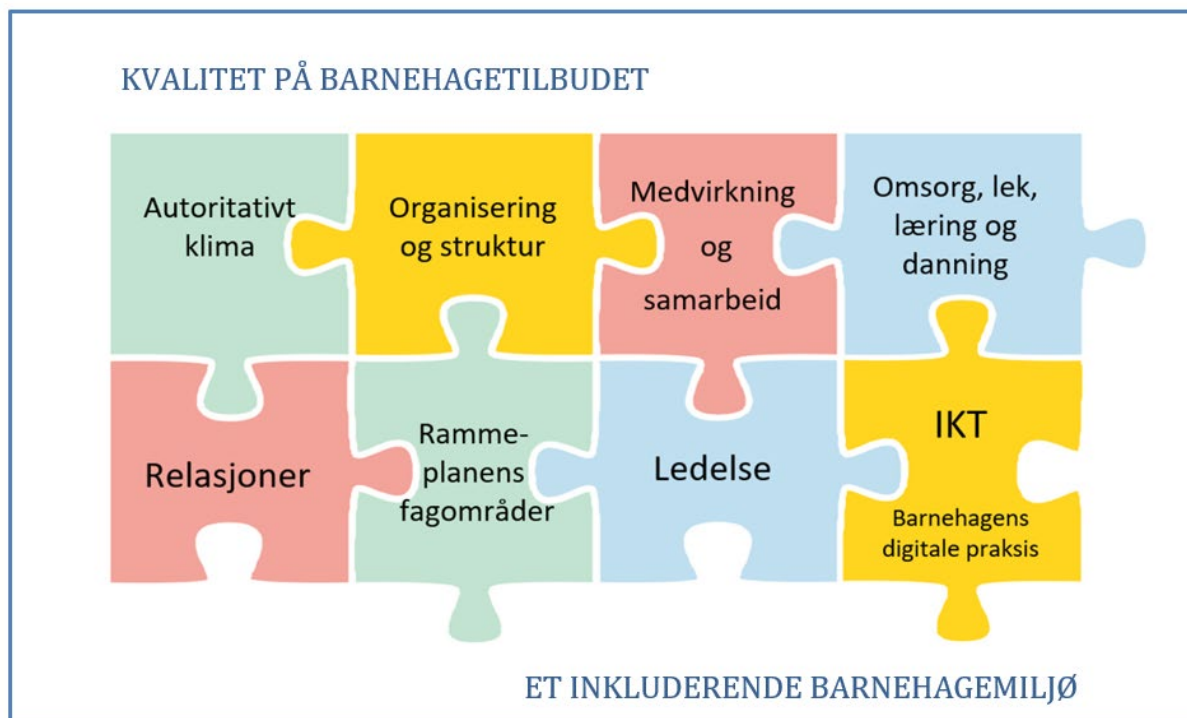
2.2 Pedagogisk arbeid

Pedagogisk arbeid i barnehagen bygger på vårt pedagogiske grunnsyn. Det henger sammen med valg som gjøres med bakgrunn i rammeplanen og nasjonale føringer, samtidig som det er tilpasset vår barnehages egenart. For å oppnå god kvalitet i vår tjeneste og i oppveksttjenestene generelt må vi jobbe for et felles verdigrunnlag og en felles forståelse av hva vi skal oppnå, både innenfor egen virksomhet og i møte med andre tjenester vi samarbeider med. Dette jobber vi med gjennom [Plan for kvalitet](#), sammen med de andre virksomhetene i oppvekstseksjonen.

Vårt syn på barn som kompetente og aktive utforskere i egne læringsprosesser preger arbeidet og innholdet i vår barnehagehverdag. Sammen med alle valg og mikroavgjørelser som gjøres av den enkelte medarbeider i vår barnehage, utgjør det til sammen kvaliteten på tilbudet barna får i vår barnehage. Lek, barnas interesser og engasjement er viktig grunnlag for det pedagogiske arbeidet. Barnehagen jobber tverrfaglig og fagområdene skal bidra til barna lek, læring og trivsel, samt bidra til allsidig utvikling og helse. Fagområdene flettes inn i hverandre gjennom aktiviteter, lek og turer- og må sees i sammenheng. Arbeid med relasjoner, språk, lek, læring og de ulike fagområdene i rammeplanen, vil være representert samtidig i prosjekt og i hverdagsaktivitetene hos oss.

Rammeplanen sier at det allmennpedagogiske tilbudet skal tilpasses barnas behov og forutsetninger. Dermed skal barnehagens strukturer og organisering tilpasses barna og barnegruppen som til enhver tid går i barnehagen.

Alt dette, og mye mer, utgjør deler av en helhet som sammen danner kvaliteten på tilbudet det enkelte barnet får i vår barnehage. Som et puslespill, hvor vi må jobbe for å finne hver enkelt brikke til å henge sammen:

Figur 2 - Et sammensatt og helhetlig barnehagetilbud

2.3 Barnehages arbeid med satsningsområdene

Trosvik barnehage vil ha og har ett stort fokus på barnas trivsel. Derfor er barnehagemiljøet og hva vi tilfører inn i hverdagen helt avgjørende for kvaliteten på hverdagen her hos oss. Vi skal alltid være bevisst på at vi er profesjonelle medarbeidere som er bevisst hva vi som enkeltpersoner bidrar inn i vårt miljø og tilfører til hvert enkelt barn.

Gjennom satsningene våre vil vi ha ett sterkt blikk på relasjonene vi oppretter og skal ivareta. Vi jobber med den ansattes rolle, med blikket på å være den autoritative i møte med barn, foreldre og medarbeidere.

Vi vil dykke inn i hva selvregulering har for betydelse hos det enkelte barn og hvordan dette kan være med på å styrke barna på veien videre inn i skolen.

I september drar vi på nytt til Ambjørnrød barnehage for å finne ny inspirasjon rundt leken. Og i november skal alle ansatte på ett kurs om lekens magi og hvordan man bygger ett godt lekemiljø. Disse satsningene vil være med på å bygge, styrke og verne om ett barnehagemiljø som gir trygghet.

3 Barnehagens formål og innhold

3.1 Omsorg

Barnehagen skal gi god omsorg som preger alle situasjoner i barnas hverdag. Den skal komme til uttrykk når barna leker og lærer, i stell, måltider og påkledning. God omsorg handler om å oppleve et miljø preget av aksept og anerkjennelse. Trygge og stabile rammer øker muligheten gode mestringsopplevelser, utvikling og læring.

I samspill med andre lærer barna å vise omsorg for personer rundt seg og de er i en konstant læringsprosess. Omsorg i barnehagen handler både om barn – barn-relasjoner og voksen – barn-relasjoner. Ved at barn får mulighet til å ta imot og gi omsorg, dannes grunnlaget for utvikling av empati, respekt og toleranse. Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet handler om hvordan vi gir omsorg.

3.2 Lek, læring og danning

Rammeplanen sier at leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Lek er en kilde til humor og glede, og gjennom ulike former for lek får barna mulighet til å uttrykke seg og erfare at egen opplevelsesverden gjelder.

Barnehagens arbeid med lek, læring og danning vil bli synliggjort og utdypet videre gjennom årsplanen, spesielt i kapittel 3.4 Barnehagens leke og læringsmiljø.

Det kommer til syne i vår barnehage:

- Vi har gode rutiner som gir forutsigbarhet.
- Vi har ett fells ansvar for alle barna i barnehagen.
- Vi er alltid nær ett barn som gråter.
- Vi hjelper barn med selvregulering og ordsetter følelser og lager gode rammer i barnegruppa.
- Vi justerer dagen og planer etter barn og gruppas behov der og da.

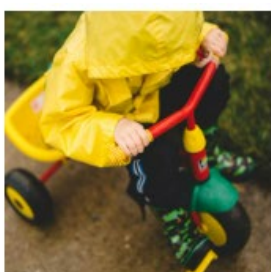
Barnegruppen og de ansatte følger hverandre gjennom barnehagetiden

3.3 Medvirkning

For at det allmennpedagogiske tilbudet skal kunne tilpasses barnas behov og forutsetninger er det avgjørende at vi jobber med barns medvirkning. Barns medvirkning er forankret i FNs barnekonvensjon og lovverket. Deres synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med alder og modenhet. Å ta dette på alvor er en forutsetning for at barnehagehverdagen skal oppleves meningsfull for barn, at de får leke, lære, oppleve mestring og utvikle seg.

Dette kommer til syne i vår barnehage:

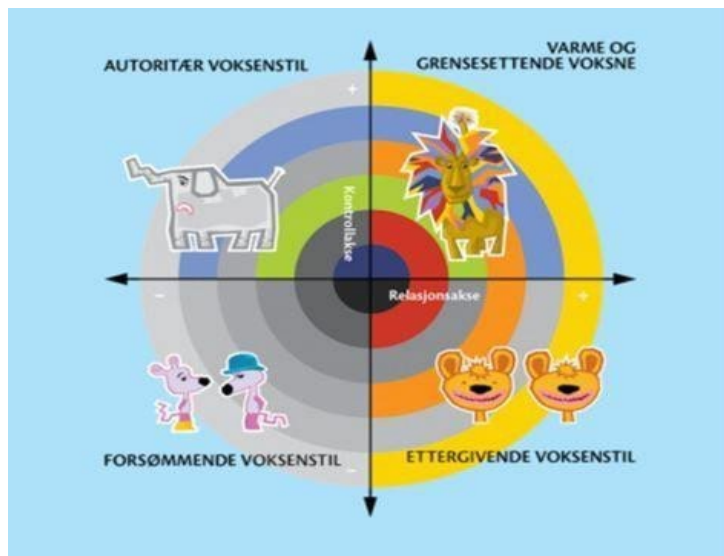
- Vi har gode rutiner i å gjennomføre oppstartssamtalen/førstegangssamtalen til alle barn.
- Vi har gode rutiner i å systematisk observere barnegruppa.
- Vi har aldersinndelte grupper.
- Vi er gode på og se og lytte og samtale med.

3.4 Barnehagens leke- og læringsmiljø

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Leke- og læringsmiljø er summen av de relasjonelle, kulturelle og fysiske forholdene i barnehagen, samt språkmiljøet. Vi har voksne som er bevisst sin rolle og forbildefunksjon for blant annet hvordan man lytter, gir konstruktiv respons, bruker kroppsspråk, talespråk og tekst i samspill med barn.

Det er alltid den voksne som har ansvaret for å skape og opprettholde et trygt leke- og læringsmiljø, samt bygge gode relasjoner i barnehagen.

Figur 3 - Modeller illustrerer ulike voksenstiler.

Den autoritative voksenstilen innebærer en dynamisk kombinasjon av varm relasjonsbygging til barnet, og utøving av tydelig og grensesettende rammer. Dette vil kunne bidra som en beskyttelsesfaktor i barnas liv.

Foreldre har en viktig rolle og kan forebygge krenkelser og mobbing ved å være varm og grensesettende overfor sitt barn. For å oppnå et trygt og inkluderende barnehagemiljø er det viktig med et godt samarbeid mellom barnehage og hjem. Foreldre er opptatt av eget barns trivsel og trygghet, men det har i tillegg stor betydning at de også bryr seg om de andre barna.

I tillegg til autoritative voksne, har tilretteleggingen av det fysiske lekemiljø og dermed også tilrettelegging av leken, stor betydning for å skape et inkluderende leke- og læringsmiljø i barnehagen. Miljøet må stadig være i bevegelse og endres i takt med barnas fysiske behov, interesser og leketemaer. Miljøet skal også stimulere og legge til rette for ulike former for kommunikasjon, problemløsning og språkutvikling. Å skape spennende møteplasser som stimulerer barns spontane samværsformer, bidrar til at barna bygger relasjoner, får felles lekereferanser og felles forståelse for lekens innhold. Dette er av stor betydning for å etablere vennskap med andre barn og opplevelsen av å være inkludert i fellesskapet.

Vårt mål for barnehagens leke- og læringsmiljø er:

Vi er en inkluderende barnehage hvor alle barn opplever trygghet og mestring i sitt leke- og læringsmiljø

Dette målet skal ses i tett sammenheng med nasjonale sektormål, som også er målene i Plan for kvalitet i barnehagen:

- **Et inkluderende barnehagefellesskap med likeverdig kvalitet**
- **Kompetanseheving for ansatte**

Psykososialt miljø

I vår barnehage opplever alle et trygt lek- og læringsmiljø og å være en del av et inkluderende fellesskap

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage har vi et inkluderende fellesskap med rom for ulikheter, vi jobber forebyggende med fokus på vennskap, individ og gruppe	Vi opplever en stor barnehage som ser på seg selv som en ressurs ved at vi har mangfold. Når vi får utfordringer, så får vi utfordringer og ikke ett nytt problem. Vi serverer inkluderende måltider.
I vår barnehage har alle ansatte kunnskap om loven og plikter knyttet til et trygt og godt barnehagemiljø	Vi informerer to ganger i året for å sikre at alle har kunnskap om KAP 8 . Vi har lagt inn informasjon i vår vikarperm som leses av alle nye.
I vår barnehage har vi et autoritativt klima i møte med barn, familier og hverandre	Vi jobber aktivt med dette med å forstå og praktisere gode relasjoner. Vi hjelper hverandre og samarbeider med foreldre om den autoritative rollen vi skal ha i møte med alle gjennom dagen. Dette gjør vi konkret med å ha det som gjennomgående tema på personalmøter, og gjennomfører foreldrekompaset på foreldremøter.
I vår barnehage samarbeider vi med foreldrene om et trygt og godt barnehagemiljø. Dette samarbeidet er avgjørende for å nå målet om et trygt og inkluderende barnehagemiljø. Hvordan det gjøres i vår barnehage står beskrevet i kapittel 6. Foreldresamarbeid og foreldremedvirkning	

Fysisk miljø

I vår barnehage legger vi til rette for et inkluderende og stimulerende fysisk lekemiljø - både inne i barnehagen, på barnehagens uteområde og i nærmiljøet.

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage har vi et inkluderende, fysisk stimulerende og fleksibelt lekemiljø <i>inne</i> i barnehagen med materialvalg og utstyr som	Våre lekemiljøer endrer seg etter hvilken alder og avdeling barna er på. Miljøene har

inspirerer, er tilgjengelige og som inviterer til lek og samhandling.	progresjon ut i fra alder. Vi endrer det estetiske med jevne mellomrom. Vi besøker hverandres avdelinger når de er ledige, eller har færre barn. Materialvalget endrer seg etter interesser og alder. Vi følger opp interesser og skaffer til veie nye ting hvis det trengs.
I vår barnehage har vi et inkluderende, spennende og fleksibelt lekemiljø ute i barnehagen, som stimulerer barnas allsidige bevegelseserfaringer, lek og samhandling.	Vi har ett fysisk utfordrende miljø ute. Der vil barna bli utfordret motorisk. Vi lar barn teste miljøet og kjenne på mestring. Alt fra fart på sykkel til å klatre i trær og videre øverst på fjellknausen.
I vår barnehage møter barna variert og utfordrende terreng tilpasset alder og modenhet – på barnehagens uteområde og i nærmiljøet	Vi har valgt å skjerme våre ettåringer. De har ett eget område der de kan bevege seg trygt fra store sykler og svingende husker. Når barna flytter til toårsavdelingen starter de med å tilvenne seg til det større området.

Språkmiljø

I vår barnehage skal språkarbeidet være lystbetont, preget av lek og gi rom for utforskning og undring

xx

Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage skaper vi et inkluderende og inspirerende språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke, språk og kommunisere med hverandre	Vi er veldig bevist på at vi skal dele våre barnegrupper. Da blir det mer ro og vi kan samtale med de på en annen måte. Vi begynner med små samlinger i gruppe fra de er ett år, der vi legger vekt på opplevelser og undring. Der bruker vi eventyr med konkrete og bilder. Vi bruker mye bilder og konkrete i samlinger, og Ask når barn trenger det. Våre ekstra barnehagelærere er med på å opprettholde bemanningen som gjør at vi kan oftere dele i grupper og jobbe godt der. De skal også ha ett ekstra blikk på språkforståelsen til barna.
I vår barnehage får barnet uttrykke tanker, følelser, ønsker, erfaringer, løse konflikter og skape positive relasjoner gjennom språk	Vi skal som ansatte være tilstede, delaktige, støttende bidragsyttere inn i samtaler der barna er. Støtte de i språket alt etter hvor de er i alder. Vi støtter de ved å sette på ord, der de selv ikke enda har det. Følelser, opplevelser, benevne ting osv. Samtidig som at vi tar oss tid til at de selv kan uttrykke det med egne ord.
I vår barnehage er vi gode språkmodeller og vi videreutvikler barnas begrepsforståelse ved å bruke et variert ordforråd	Vi benevner rett, og bruker språket når vi skal formidle noe. Vi er beviste på å bruke norske ord. Vi tar oss tid til å samtale om ting vi ser og gjør. Vi forenkler ikke språket, men tar oss tid til å forklare. Vi har en god tone oss imellom som gir gode assosiasjoner til det å prate sammen. Vi

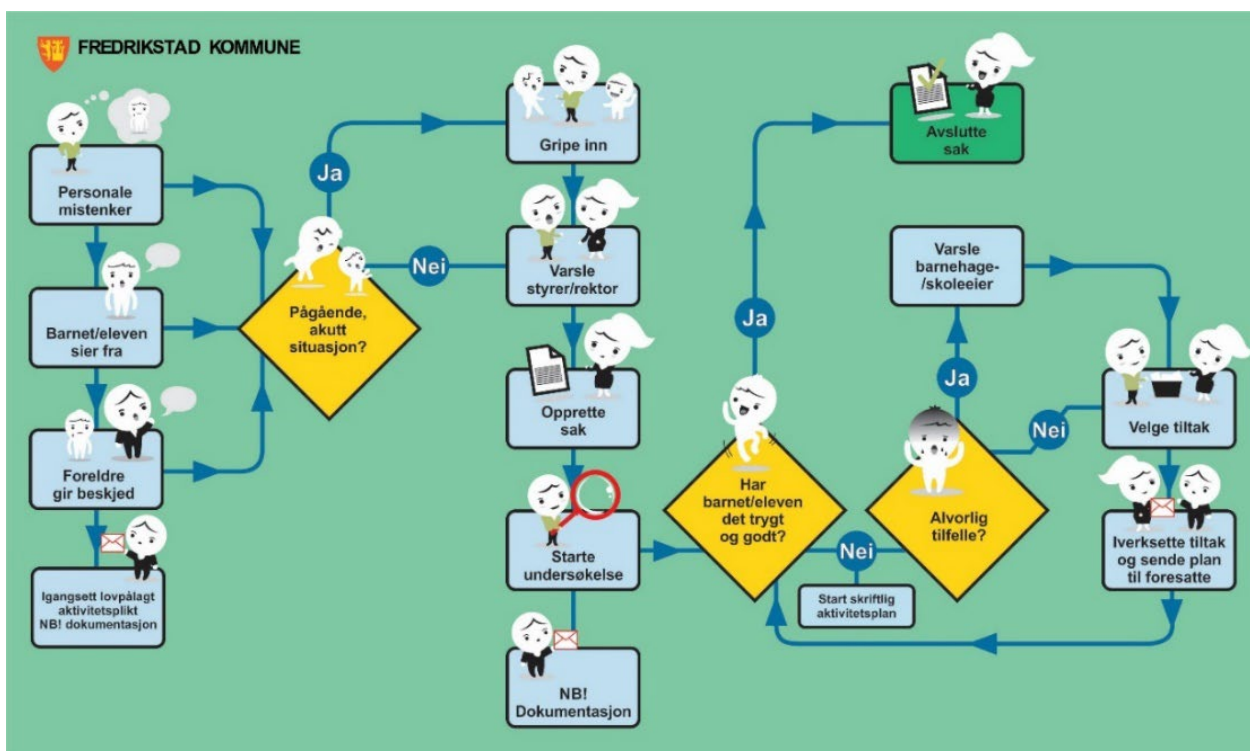
	veileder barna så de kan uttrykke sine følelser og sette ord på det.
I vår barnehage bruker vi varierte formidlingsformer og tilbyr et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer	Vi besøker fast biblioteket med våre tre og fireåringer. Sammen med barna bruker vi Salaby, Polyino. Barna får bruke konkretene vi har i samlingen. Vi lytter til sang og synger selv. Vi har mye musikk, og barna danser og synger med. Våre femåringer besøker skolen der de blir lest for av elevene.

3.5 Alle skal ha det trygt og godt

Hvordan vår barnehage jobber forebyggende slik at alle barn opplever et inkluderende, trygt og godt leke- og læringsmiljø, i tråd med barnehageloven § 41, er beskrevet ovenfor.

Dersom det skulle vise seg at et barn ikke skulle ha det trygt og godt psykososialt miljø, har barnehagen en aktivitetsplikt i tråd med barnehageloven §§ 42-43. Aktivitetsplikten består av fem delplikter og er visualisert i skjemaet nedenfor:

- Følge med
- Gripe inn
- Melde fra
- Undersøke
- Sette inn tiltak

Figur 4 - Flytskjema barnehagen aktivitetsplikt

Flytskjemaet viser hvordan barnehagen jobber hvis de får kjennskap til at ett eller flere barn ikke har et inkluderende og trygt leke- og læringsmiljø. Barnehagen har tilhørende skjemaer som skal benyttes når aktivitetsplikten igangsettes og hvis det skal lages en aktivitetsplan.

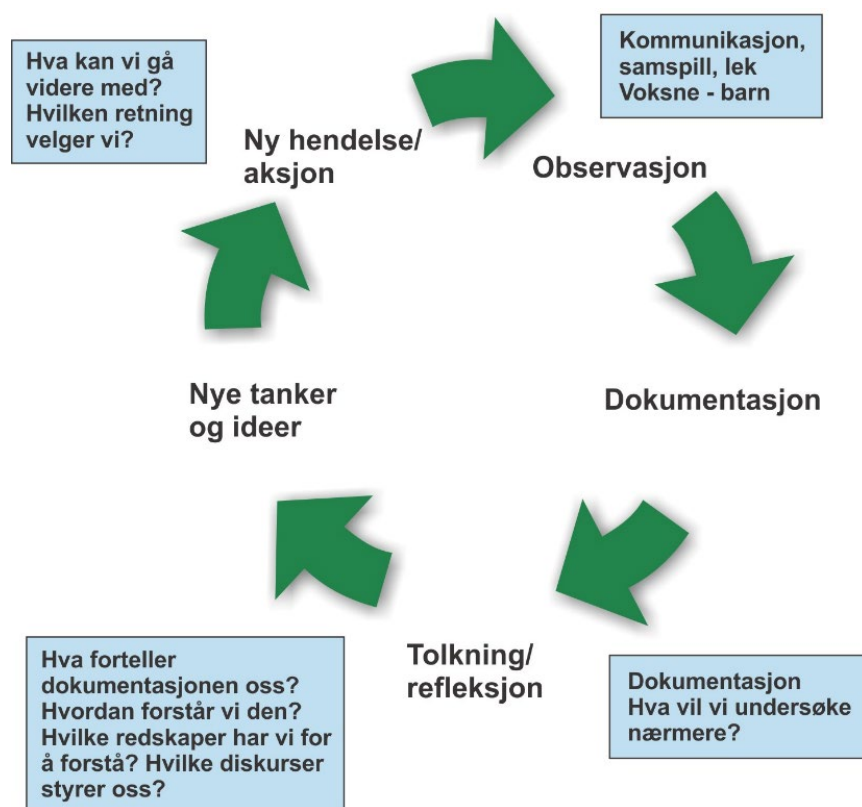
4 Barnehagens arbeidsmåter

4.1 Planlegging, dokumentasjon og vurdering

Vi arbeider kontinuerlig med planlegging, dokumentasjon og vurdering. Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. (Rammeplanen, 2017)

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. **Pedagogisk dokumentasjon** er en arbeidsmåte som bidrar til å sikre vurderingsarbeidet – i tråd med barnehageloven og rammeplan. Pedagogisk dokumentasjon inneholder følgende faste elementer som observasjon, dokumentasjon, deling, refleksjon, tolkning og valg. Hensikten med pedagogisk dokumentasjon er å utfordre og videreutvikle personalets syn på barn, på læring og på kunnskap, ikke å vurdere og dokumentere ferdigheter og kunnskaper, trivsel og erfaringer hos enkeltbarnet.

Figur 5 - Modellen viser bruken av dokumentasjon som pedagogisk arbeidsmåte

Dokumentasjon kan bidra til:

Barn

- hjelpe barna å huske tilbake til, og sette ord på aktiviteten/hendelsen – gi ny inspirasjon til leken
- Et verktøy for at barna skal ta del i videre planlegging og vurdering
- Barna får en opplevelse av at det de gjør er viktig – de blir sett og hørt. Bidrar til å fremme et positivt selvbilde
- Synliggjør at andre barn handler og har andre løsningsforslag enn dem selv

Personalet:

- Refleksjon og bevisstgjøring av egen praksis
- Lære mer om og reflektere rundt barns lærings-prosesser, tanker, meninger og relasjoner – utvikle vår evne til å SE
- Synliggjøre hva barna er opptatt av i hverdagen og rundt prosjekt vi arbeider med.
- Fungere som et løpende vurderingsverktøy – grunnlag for videre planer
- Se progresjon hos barn og ansatte – ved å se tilbake på prosesser

Foreldre:

- Synliggjøre barna sin hverdag- lek, læring og opplevelser
- Vise barnehagens innhold og arbeidsmåter
- Verktøy for videre samtale/ mellom barn og foreldre
- Utgangspunkt i foreldresamtaler

4.2 Fagområder

Rammeplan for barnehager har syv fagområder som barnehagen skal være innom i løpet av et år. I arbeid med fagområdene vil ofte flere områder være representert samtidig i prosjekt og i forbindelse med hverdagsaktiviteter. Periodevis vektlegges enkelte områder mer enn andre. Lek og barns rett til medvirkning påvirker innholdet i arbeidet med fagområdene. Fagområdene i barnehagen er stort sett de samme som barn senere møter i skolen.

I arbeid med de ulike fagområdene

- får barna ulike erfaringer og opplevelser
- skapes det stemning og begeistring
- finner vi en riktig balanse mellom barne- og voksenstyrte aktiviteter

skal vi være lydhøre for barns tanker og kunnskapssøking voksne og barn som er nysgjerrige sammen, undrer oss og utvikler «vår kunnskap»

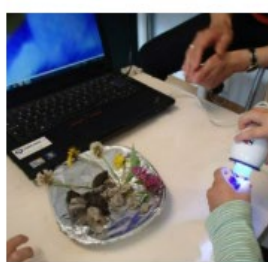

Figur 6 - Fagområdene illustrert i sammenheng med hverandre

4.3 Digital praksis i barnehagen

Digital praksis i barnehagen (IKT) supplerer barnehagens arbeidsmåter, støtte barnas utvikling og læring og tilbyr nye uttrykksformer. Vi jobber for å bygge profesjonsfaglig digital kompetanse (PFDK) i vår barnehage, som betyr at ansatte har fagkunnskap, pedagogisk kunnskap og teknisk kunnskap i bruk av digitale verktøy i barnehage. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Digitale verktøy brukes med fornuft og skal ikke dominere som arbeidsmåte.

Ansatte i barnehagen skal ha kompetanse til å legge til rette for inkluderende, trygge og gode digitale miljøer for alle barn i barnehagen slik at den digitale praksis bidrar til barnas lek, kreativitet og læring. Bruk av ulike digitale verktøy i pedagogisk arbeid skal støtte opp om barns læreprosesser, bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn, samt at barna får støtte til å utvikle en begynnende etisk forståelse og digital dømmekraft. Mer om barnehagens arbeid med IKT i egen plan og [IKT plan for kommunale barnehager](#).

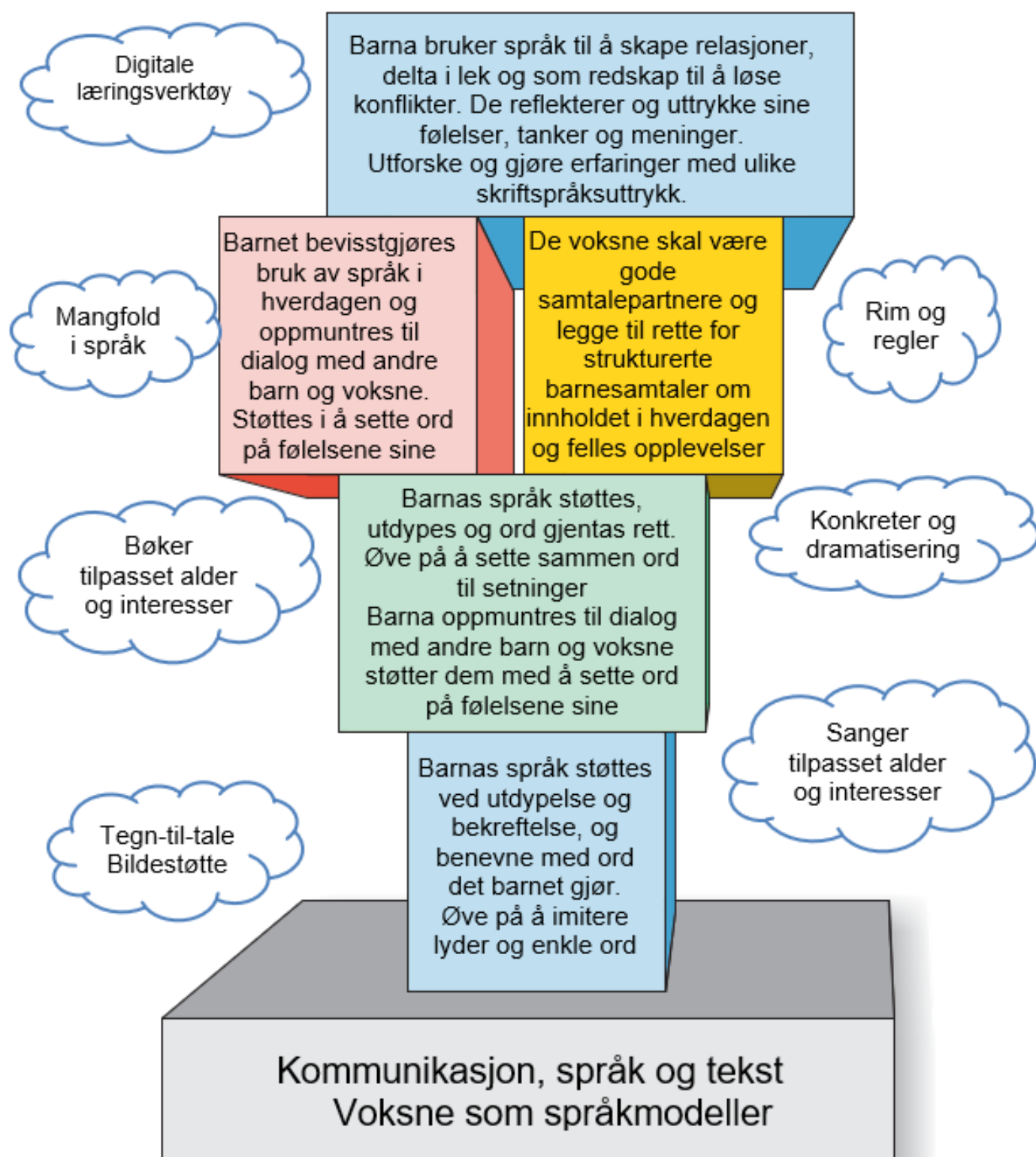

4.4 Progresjon i barnehagen

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Med bakgrunn i vårt syn på barn som kompetente og aktive utforskere i egne læringsprosesser, er vi opptatt av at progresjonen skal følge barnet og ikke alder. Det betyr at vi voksne må ha god kunnskap om det enkelte barn slik at vi kan gi hen utfordringer med utgangspunkt i deres nysgjerrighet, interesser og styrker. Vi tilrettelegger slik at barn har noe å strekke seg etter, støtter og stimulerer læringslysten, ser og bekrefter barna i mestringsøyeblikkene. Hvordan vi legger til rette for progresjon vil ha tett sammenheng med observasjoner og vurderinger vi gjør i hverdagen.

Gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, små og store grupper, leker, materialer og utforming av fysisk miljø, legger vi til rette for progresjon i barnehagen. Ved å være nærværende voksen i barnehagen, se barna og reflektere over vår praksis, skaper vi et miljø som vil fremme progresjon i lek, omsorg, danning og læring for både barn og voksne.

Eksempel på progresjon i barnehagen:

Figur 7 - En illustrasjon av progresjon i barnehagen, her med eksempel "Kommunikasjon, språk og tekst"

5 Overganger

Barnehagen er den første arenaen barna møter utenfor hjemmet og den er en del av det helhetlige utdanningsløpet. Hos oss dannes grunnlaget for videre læring. Samarbeid mellom hjem og barnehage ved oppstart og gjennom hele barnehagetiden, og etter hvert barnehage og skole er viktig for å skape en god overgang og sammenheng for videre utdanning.

5.1 Overgang hjem-barnehage

For de aller fleste barna er det en stor overgang å starte i barnehagen. Vi ønsker derfor å skape en sammenheng mellom hjemmet og barnehagen, og at overgangen skal være god for både barn og foreldre. Gjennom godt samarbeid med foreldrene kan vi bygge videre på den tryggheten barnet har hjemmefra.

I overgangen fra hjem – til barnehage benytter vi oss av [Fredrikstadmodellen](#), som vektlegger betydningen av at omsorgspersonen er tilstede og aktiv i lek, aktiviteter og hverdagssituasjoner med barna i oppstarten.

Lekegrupper før oppstart i barnehagen

Fra april/mai måned er nye barn og foreldrene velkomne på besøksdager en gang i uken for å bli kjent og leke med de andre barna og de voksne på avdelingen.

5.1.2 Oppstart i barnehagen

Barnet vil den første dagen blir møtt av en person den første dagen - som sammen med foreldre skal sikre barnet en god start i barnehagen. Det legges opp til foreldreaktiv tilvenning. Foreldre inviteres til foreldremøte og førstegangssamtale før oppstart, eventuelt i løpet av de første dagene etter oppstart.

5.2 Overganger innad i barnehagen

Her i Trosvik beveger vi oss sammen hvert år, fra en avdeling til neste. Vi er ett år på hver avdeling og de ansatte følger med videre. Våre avdelinger er innredet ut i fra alder og behov. Barna starter på Bekkefarete som ettåringer. Så kommer Hamnehagen med to åringer, Møllehjulet med treåringer, Husmannsplassen med fireåringer og Soltoppen med flest femåringer.

Vi tenker hele tiden på at de skal ha med seg sine kjente ansatte, og antall ansatte justerer vi etter hva normen sier om bemanning.

Under 3 år= 1 ansatt pr 3 barn.

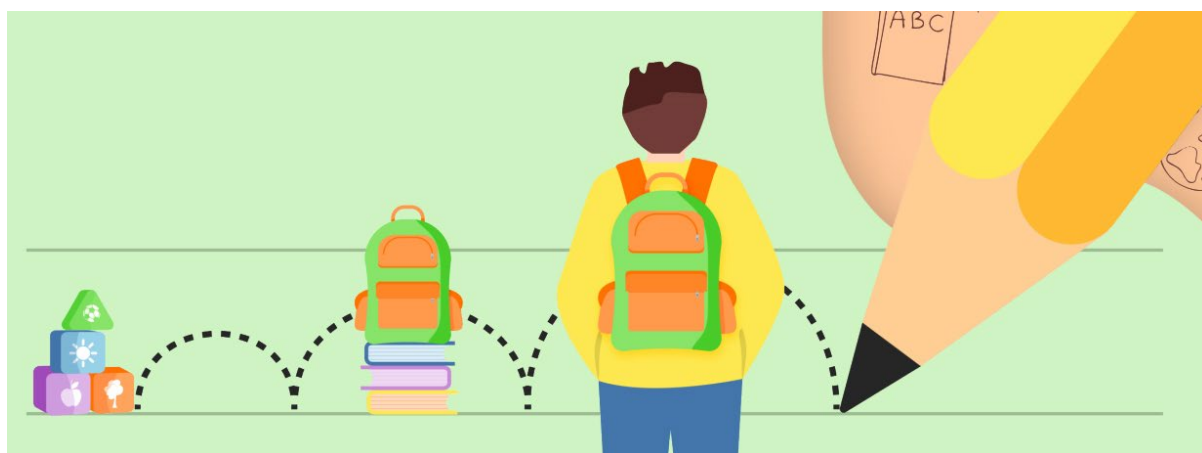
Over 3 år= 1 ansatt pr 6 barn.

Vi har som mål å ivareta vennskap, gruppefølelsen og trygge relasjoner gjennom hele barnehagelivet. Noen ganger kan det skje unntak, og vi må rokkere personalkabalen vår.

5.3 Overgang til skole og SFO

Det siste året i barnehagen jobbes det for at barna skal få en trygg og god overgang til skolen. Fredrikstad har en felles rutine som alle barnehagene og skolene følger i forbindelse med denne overgangen.

Noe av det viktigste arbeidet før skolestart er å kunne ta kontakt med andre på en positiv måte. Vi har fokus på lek, vennskap, samarbeid, konflikthåndtering og positiv sosial adferd. Hverdagslivets ferdigheter og selvstendighet, det å kle av og på seg selv, gå på toalettet og «å ta ansvar for seg selv» øves også på. På våren drar skolestarterne på tur og besøker skole/SFO med barnehagen og de inviteres på førskoledager sammen med foreldrene.

6 Foreldresamarbeid og foreldremedvirkning

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn gjennom daglig uformell kontakt og i avtalte mer formelle samtaler. På gruppenivå vil samarbeid og medvirkning skje gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. Hvordan vår barnehage jobber for å legge til rette for dette viktige samarbeidet kan dere lese i tabellen nedenfor.

Foreldrene er en viktig ressurs for barnehagen - og barn trenger trygge, tydelige og støttende foreldre. Foreldrekompasset er et program som legger til rette for økt kunnskap for foreldre, gjennom kunnskapsdeling og refleksjon sammen med andre foreldre. Programmet følger foreldre fra barnets første møte på helsestasjonen, gjennom barnehage og skole ut 10. trinn. På ett eller flere foreldremøter i året vil Foreldrekompasset bli gjennomført i vår barnehage.

Trygge foreldre møter barnet med åpne armer. De tåler barnets ulike følelser og tenker over hvordan de selv oppleves av barnet.

Tydelige foreldre tar ledelsen og viser vei. De setter grenser på en omsorgsfull måte, og vet at avgjørelser kan være upopulære og gode på samme tid.

Støttende foreldre prøver å forstå barnets opplevelser og følelser, og gir både trøst og oppmuntring. De lar barna prøve selv og hjelper til når det trengs.

Alle ansatte møter foreldre som en ressurs, og bidrar aktivt til et godt samarbeid med hjemmet, samt støtter og styrker foreldre i foreldrerollen.

Slik vil vi ha det

I vår barnehage ser vi foreldre som ressurs gjennom å lytte, ha god kommunikasjon og gi anerkjennelse i hverdagen

I vår barnehagen utveksler ansatte og foreldre informasjon om barnets utvikling, trivsel, erfaringer, læring og helse

I vår barnehage samarbeider vi med foreldrene for et godt og trygt barnehagemiljø

Slik gjør vi det i vår barnehage

Her hos oss går vi i møte med foreldre og tar på alvor det de ytrer.

Vi møter foreldrene når de leverer og henter. Vi har gode rutiner på når vi har faste samtaler, og vi avtaler raskt møter utenom hvis det er behov for det.

Vi informerer foreldrene om hvordan vi jobber med ett godt og trygt barnehagemiljø. Og vi har en helt klar strategi på hvordan vi tar tak i bekymringer. Det er kort vei mellom bekymring og tiltak. Fellesarrangementer og ett aktivt Fau er med på å øke samarbeidet.

Barnets beste

I vår barnehage iverksetter vi kunnskapsbaserte tiltak, og har en praksis som bidrar til at barnet med sin familie får rett hjelp til rett tid

I vår barnehage har vi et anerkjennende og aktivt foreldresamarbeid, slik at samtykke

Vi søker raskt veiledning og bistand når vi trenger det

Vi samtaler med våre foreldre, og tar de tidlig inn i våre undringer. På den måten går vi

innhentes tidligst mulig for å etablere et godt samarbeid med ulike tjenester - til barnets beste

sammen om å hente inn mer kunnskap og bistand til barnet og familien.

7 Bærekraft, mat og helse = livsmestring

Livsmestring handler om å kunne forstå og å kunne påvirke faktorer som har betydning for mestring av eget liv. Barna skal få øve på å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Dette starter vi å øve på i tidlige alder, og det henger i tillegg tett sammen med arbeidet for inkluderende, trygt og godt barnehagemiljø. I barnehagen jobber vi på flere felt innenfor bærekraftig utvikling som påvirker hverandre og som er faktorer som påvirker barnas evne til å mestre livet sitt.

Rammeplanen sier at barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Det skal også skapes en økonomisk bevissthet rundt forbruket vårt og fordeling av ressurser i samfunnet. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn. Det legges til rette slik at barna kan lære gode holdninger, verdier og vaner som er i tråd med bærekraftig utvikling og livsmestring. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.

Vår barnehage følger [Helsedirektoratets anbefalinger om mat og måltider i barnehagen](#).

I vår barnehage har vi fokus på bærekraft, mat og helse i et livsmestringsperspektiv	
Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det i vår barnehage
I vår barnehage skal vi bidra til at barna blir kjent med seg selv, kroppen sin og utvikle bevissthet om egne og andres grenser	Vi jobber med Pinnsvin og Kanin. Bruker Salaby og temaer rundt kroppen. Vi er tilstede og veileder og støtter i leken, slik at de sammen med oss øver på å sette grenser for seg selv og andre. De ansatte skal forstå hva som ligger i selvregulering.
I vår barnehage har vi en bærekraftig og miljøvennlig praksis som etablerer gode vaner for barna	Når vi er på tur legger vi igjen «ett takk» og ingenting i naturen. Vi har ett uteområde som vi også tar vare på. Vi kildesorterer og bruker opp det vi har. Vi har egne elektriske kasse sykler vi bruker for å fredes rundt med. Ellers tar vi kollektivt.
I vår barnehage legger vi til rette for helsefremmende aktiviteter, psykisk og fysisk,	Vi har ett stort og variert uteområde som gjør at barna utfordres motorisk. Vi har fast tilgang til Trosvikhallen og fotballbanen. Vi har ett rikt nærmiljø med mange parker, og skogen ikke så langt unna. Vi er mye ute i all slags vær. Ved at vi har grupper som følger hverandre blir vi godt kjent, noe som skaper trygget og forutsigbarhet. Vi strekker oss etter å være den autoritative voksne.
I vår barnehage har vi måltider som fremmer helse, mat- og måltidsglede, gode samtaler og fellesskapsfølelse hos barna	Våre måltider er kulturnøytrale. Det betyr hos oss at alle kan spise alt på bordene. Det serveres fisk, grønnsaker, frukt, og så ren mat som er mulig i vår drift. Måltidene skal se innbydende ut, og alltid inneholde frukt og grønt som ett valg. Våre foreldre ønsker at vi serverer hverdagsmat. Vi bruker god tid på måltidene og er tilstede sammen med barna. Våre barn er med å lage maten, og på den måten blir de modigere til å smake.

Kildehenvisning

[Lov om barnehager](#)

[Rammeplanen for barnehager \(2017\)](#)

[Kommunedelplan Oppvekst – Fredrikstad kommune 2021-2032](#)

[Plan for kvalitet i barnehagen 2023-2027](#)

[Helsedirektoratet](#)

Boken: *Den autoritative voksenrollen i barnehage og skole* (2022) av Pål Roland

Programmet «Være sammen»: Pål Roland/Ingunn Størksen «Alle barn på jorden har den samme rett!» 2 utgave, 1 opplag 2012

Vedlegg 1 Årshjul - Hva skjer i barnehageåret 2025/2026

August

01: Nytt barnehageår starter.

Tilvenning

14-16: Planleggingsdager. Barnehagen stengt

27-28: fotografering: Soltoppen og Hamnehagen 27.08. Møllehjulet og Husmannsplassen 28.08.

28: velkommenfest fra 15.30 og markering av 25 års jubileum for barnehagen.

September

Vennskapsuka /barnehagevenn uke 36

Brannverns uke 38

Oktober

Intern dugnad

Uke 40: Skolens høstferie

20-24 FN uke

24: FN – dagen, Vi serverer varm suppe/gryte ute. (egen invitasjon kommer)

31: Halloween

November

Julegrantenning for 5 åringene-info kommer

18: Planleggingsdag. Barnehagen stengt. Halve dagen er de ansatte på kurs om lek, resten er det arbeide i barnehagen rundt temaet lek.

Desember

Husk å sette inn julefri i Vigilo, vi ønsker å vite når dere leverer og henter. Lager åpningsplan rundt dette. Deler av personalet avvikler ferie så vi slår oss sammen og jobber på tvers av avdelinger.

01 : vi tenner julegrana vår- nærmere info kommer. Dette blir på ettermiddagen.

04: Nissefest og nissegrøt

12: Lucia markering

Julevandring for 5 åringene- Info kommer

Januar

02: Planleggingsdag. Barnehagen er stengt

Ski og ake dag- info kommer. Kan også bli i februar-vi må ha litt snø.

Februar

Uke 5 og 6 : tema samefolket

06: Samefolkets dag

Uke 8: Skolens vinterferie- husk å registrere eventuell ferie.

26: karneval

Mars

10: Barnehagedagen-20 års jubileum «felleskap og inkludering»

Påskevandring for femåringene

Uke 13(23-27 mars) påskefrokost eller ettermiddagskaffe på avdelingene, info kommer

April

01: barnehagen stenger 12.00-husk å sette ferie inn i Vigilo Deler av personalet avvikler ferie så vi slår oss sammen og jobber på tvers av avdelinger.

02-06 Påske-barnehagen stengt-

23 : verdens bokdag

Mai

Ferielister leveres /settes inn i vigilo før 1 mai. Husk å huke av om dere skal ha ferie uke 27 eller 31.

6 Dugnad foreldre (egen invitasjon kommer)

13 eller 15: Vi markerer nasjonaldagen i barnehagen egen invitasjon kommer. Arrangementet starter 14.00 med korps og tog.

Uke 19: aktivitetsuka- 7 mai

Juni

5: grønn hverdag felles aktiviteter for alle gjennom denne uken.

18: avslutning for 5 åringene-invitasjon kommer.

Juli: uke 28,29,30: Barnehagen sommerstengt. Personalet avvikler ferie i uke 27,28,29,30 og 31 . særlig i uke 27 og 31 går vi med redusert bemanning. Vi jobber på tvers og bemanner ut i fra påmeldte barn.

